

**Žádost o stanovisko ARÚ AV ČR, Praha, v. v. i. dále jen (ARÚ)
k realizaci archeologického výzkumu, který nebyl vyvolán stavební či jinou činností na území
s archeologickými nálezy dle §22., odst.2**

<p>1. Oprávněná organizace:</p> <p>Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, Nám. Jana Palacha 2, 116 38 Praha 1</p> <p>ve spolupráci s Ústavem archeologické památkové péče Severozápadních Čech v Mostě, v.v.i. a Oblastním muzeem v Chomutově</p>
<p>2. Identifikační údaje o zkoumané lokalitě:</p> <p>Lokalita: Spindelbach, relikty zaniklé středověké vesnice – plocha extrémně devastována lesním hospodářstvím a revitalizací Krušných hor</p> <p>k.ú.: Výsluní, okr. Chomutov p.č.: 772, 805</p> <p>Stupeň ochrany lokality (např. rejstříkové číslo KP, NKP atp. je-li prohlášena): žádný (cílem výzkumu je mj. vypracovat podklady pro prohlášení lokality za KP)</p> <p>Souřadnice středu plochy (mm na ZM10; JTSK, S42, UTM-WGS84):</p> <p>JTSK – 822876.12; – 987391.40</p>
<p>3. Vedoucí výzkumu a odborný garant výzkumu:</p> <p>PhDr. Tomáš Klír, Ph.D. (FF UK)</p> <p>PhDr. Eva Černá (ÚAPPSZ v Mostě)</p> <p>garant výzkumu: prof. PhDr. Jan Klápště, CSc. (FF UK)</p>
<p>4. Navrhovaný koreferent výzkumu:</p> <p>Mgr. Zdeněk Neustupný Mgr. Jan Kypťá</p> <p>(Národní památkový ústav Praha)</p>
<p>Prohlášení:</p> <p>Žadající instituce (fyzická osoba) si je vědoma mimořádné zodpovědnosti za průběh archeologického výzkumu který nebyl vyvolán stavební či jinou činností na území s archeologickými nálezy dle §22., odst.2 včetně finančních nákladů, které vzniknou s jeho realizací i následným nutným uvedením lokality do náležitého stavu po jeho ukončení (zahrnutí sond, úprava povrchu apod.). Prohlašuje, že těmito finančními prostředky disponuje, a to přímo, nebo prostřednictvím dalších (fyzických či právnických) osob.</p> <p>Žadající organizace (fyzická osoba) se zavazuje po ukončení terénní části výzkumu vypracovat zprávu o jeho výsledcích formou komplexní nálezové zprávy (ve smyslu dohody o provádění arch. výzkumů č.j. ... a tuto zprávu předat do archivu (prokazuje se č.j. přiděleným podatelnou ARÚ) ARÚ, a to nejpozději do 1 kalendářního roku od data ukončení terénní části výzkumu.</p> <p>Žadající instituce si je vědoma toho, že nedodržení zde deklarovaných závazků a také podmínek, za kterých bude ARÚ eventuelně souhlasit s provedením příslušného výzkumu, může být důvodem k vypovězení dohody s AV ČR a zahájení řízení o odebrání oprávnění k provádění archeologických výzkumů s MK ČR podle § 21, odst. 5 zákona 20/87 Sb., v platném znění.</p> <p>Žadající organizace prohlašuje, že vyjednala s majitelem pozemku náležitosti dle §22 odst.1 a zejm. §24 zákona č. 20/1987Sb., v platném znění</p>
<p>V <u>Praze</u> dne <u>22. 5.</u> / 20<u>11</u></p> <p>Razítko žadající oprávněné organizace:</p> <p>Podpis statutárního zástupce (oprávněné fyzické osoby):</p> <div style="text-align: right;"> -2-</div>

Příloha č. 2 (na volném listu)

Cíle a navrhované metody

Shrnutí dosavadních poznatků o lokalitě, otázky na které má výzkum odpovědět apod. Důraz musí být kladen na maximální využití nedestruktivních metod, vedoucí k minimalizaci plošného rozsahu destruktivního výzkumu včetně předpokládaného odborného přínosu výzkumu

1. Charakteristika lokality a míra ohrožení

Areál zaniklé středověké vesnice Spindelbach (13.-15. století) leží na k.ú. Výsluní v Krušných horách, v nadmořské výšce 800-900 m.n.m. Terén na lokalitě byl v předchozích letech devastován lesní těžbou a její terén z větší části zarovnan v souvislosti s revitalizací lesních porostů Krušných hor. Relikty velké části usedlostí byly následně nenávratně zničeny buldozerovou úpravou a mechanickou sadbou stromů. Četné movité nálezy na lokalitě jsou ohroženy detektoráři.

2. Výzkum v roce 2010

Důvod pro výběr této lokality byl dán nejen jejím jedinečným informačním potenciálem, ale také vysokou mírou ohrožení a devastace. Výzkum uskutečněný roku 2010 v rámci projektu GA ČR "*Archeologie přemyslovských Čech*" navázal na (1) základní povrchový průzkum a skicu terénní situace (J. Crkal, dr. Eva Černá, ÚAPPSZČ v Mostě); (2) celkové geodetické zaměření povrchových tvarů (2009); geofyzikální průzkum na vybraných plochách (R. Křivánek, E. Černá); analytický průzkum detektorem kovů na ploše tří usedlostí se známkami činnosti detektorářů (ze země byl vyjmut pouze vzorek předmětů)

2.1. Archeologický výzkum v roce 2010

Výzkum byl realizován 12.7-6.8. 2010 ve spolupráci ÚPRAV FF UK s ÚAPPSČ (dr. Eva Černá), a to na ploše s relikty usedlosti č. 2, kde výzkum detektorem kovů ukázal výraznou koncentraci kovových předmětů a strusky. Výzkum a jeho rozsah, zejména úprava zalesněné plochy, byly konzultovány se zástupcem Lesů České republiky. Výzkum proběhl v následujících krocích:

- 1) revizní dokumentace terénních tvarů
- 2) revizní průzkum detektorem kovů
- 3) geochemický průzkum (ve spolupráci s Českou zemědělskou univerzitou)
- 4) odkryv části plochy. Plocha s relikty usedlosti byla rozměřena na základní čtverce 2x2m. Následný odkryv proběhl jen v klíčových partiích usedlosti, a to šachovnicovou metodou. Celková odkrytá plocha (6 sond) dosáhla ca 42 m².

2.2. Dílčí výsledky za rok 2010:

Výzkum v roce 2010 se soustředil na bližší poznání usedlosti, zejména na určení půdorysu, základní dispozice a stavební konstrukce domu. Interiér domu ale dosud nebyl odkryt (bude realizováno v roce 2011).

Nálezová zpráva bude odevzdána v roce 2012, a to z důvodu širšího vyhodnocení, které je součástí zadané diplomové práce L. Hylmarové (FF UK).

3. Rozsah výzkumu v roce 2011

3.1. Dosud realizované kroky

V dubnu 2011 byly odebrány vzorky pro geochemickou analýzu (doc. M. Hejcman – ing. K. Součková, Česká zemědělská univerzita v Praze).

3.2. Archeologický odkryv

Výzkum bude realizován ve spolupráci s ÚAPPSC (dr. Eva Černá), a to na ploše s relikty usedlosti č. 2 (viz plán lokality). Výzkum tak naváže na sondy z roku 2010. Rozsah výzkumu, zejména úprava zalesněné plochy, byl opět konzultován se zástupcem Lesů České republiky a oznámen na odboru životního prostředí magistrátu města Chomutova. Současný porost tvoří hustá výsadba bříz bez hospodářského významu. Plocha s relikty usedlosti byla rozměřena v roce 2010 na základní čtverce 2x2m. Odkryv v roce 2011 proběhne jen v klíčových partiích usedlosti a zaměří se na interiér domu. Celková odkrytá plocha nepřesáhne cca 60 m².

3.3. Přírodovědný a povrchový průzkum

V roce 2011 bude zahájen také paleoobotanický výzkum na základě odebraných vzorků (ve spolupráci s PřF UK). Realizováno bude zaměření reliktní zemědělské činnosti a „lesních řemesel“ na ploše zaniklé středověké plůžiny.

4. Cíle výzkumu

a) metodické cíle

- 1) revize situace dokumentované předchozím geodeticko-topografickým průzkumem
- 2) zjištění potenciálního ohrožení lokality lesním hospodářstvím (tj. zjistit mocnost a charakter stratigrafií, nálezových situací atd.)

b) vědecké cíle

- 1) získat pevnější chronologické opory pro datování sídelních a výrobních aktivit na lokalitě (ověřit časový vztah skláren a vesnice ve 13. století; vnitřní vývoj lokality; chronologie neagrárních aktivit v rámci vesnice a usedlostí)
- 2) doplnění celkového kontextu nálezové situace zjištěné předchozím průzkumem detektorem kovů
- 3) objasnění vzniku, života a zániku konkrétní vesnice (Spindelbach)
- 4) bližší poznání stavební podoby a drobné hmotné kultury středověké vesnice (kulturně-antropologické a socioekonomické studium)
- 5) získání základních environmentálních dat a jejich interpretace
- 6) upřesnit představu o neagrární výrobě na vybraných usedlostech (bližší kvalitativní i kvantitativní specifikace činností)

5. Metody

- 1) povrchové zaměření terénních tvarů (realizováno)
- 2) průzkum detektorem kovů (realizováno)
- 3) geofyzikální průzkum
- 4) geochemický průzkum (ve spolupráci s Českou zemědělskou univerzitou)
- 5) odkryv části plochy (realizace zahájena 2010)
- 6) paleoobotanický výzkum na základě odebraných vzorků (ve spolupráci s PřF UK)

Příloha č. 3 (na volném listu)

Předpokládaná publikace a jiná prezentace výsledků výzkumu:

Kolektivní monografie.

Příloha č. 4 (na volném listu)

Předpokládaný dopad výsledků výzkumu na lokalitu z hlediska archeologické památkové péče:

Zde např. podnět k zahájení řízení na prohlášení věci za kulturní památku na MK ČR (v případě archeologie návrh na prohlášení za kulturní památku prostřednictvím AV ČR), dohoda s majitelem o zamezení orby a prezentaci nemovité památky přímo v terénu apod. - obecně předpokládaný dopad výsledků výzkumu na další památkový režim na lokalitě a jeho prosazování.

Výsledky výzkumu budou:

- 1) začleněny do podkladů pro prohlášení lokality za kulturní památku
- 2) předány Lesům ČR, které jsou ochotny vhodně operativně upravit lesní hospodářské plány na lokalitě

Příloha č. 5

**Mapový podklad v odpovídajícím měřítku s vyznačením rozsahu
zamýšlené sondáže.**

Geodetický plán

5. Povinné přílohy k žádosti:

Příloha č. 1:

Dohoda o předání získaných movitých archeologických nálezů do regionálně příslušné sbírkotvorné organizace, nebo NM v Praze ve smyslu § 23 zákona č. 20/1987 Sb., v platném znění, pokud žadatelem není přímo příslušná instituce

- na realizaci výzkumu se bude podílet sbírkotvorná organizace - **Oblastní muzeum v Chomutově**

Příloha č. 2 (na volném listu)

Cíle a navrhované metody

Shrnutí dosavadních poznatků o lokalitě, otázky na které má výzkum odpovědět apod. Důraz musí být kladen na maximální využití nedestruktivních metod, vedoucí k minimalizaci plošného rozsahu destruktivního výzkumu včetně předpokládaného odborného přínosu výzkumu

Příloha č. 3 (na volném listu)

Předpokládaná publikace a jiná prezentace výsledků výzkumu:

Příloha č. 4 (na volném listu)

Předpokládaný dopad výsledků výzkumu na lokalitu z hlediska archeologické památkové péče:

Zde např. podnět k zahájení řízení na prohlášení věci za kulturní památku na MK ČR (v případě archeologie návrh na prohlášení za kulturní památku prostřednictvím AV ČR), dohoda s majitelem o zamezení orby a prezentaci nemovité památky přímo v terénu apod. - obecně předpokládaný dopad výsledků výzkumu na další památkový režim na lokalitě a jeho prosazování.

Příloha č. 5

Mapový podklad v odpovídajícím měřítku s vyznačením rozsahu zamýšlené sondáže.

Příloha č. 6 (zejména u zapsaných KP, NKP atp.)

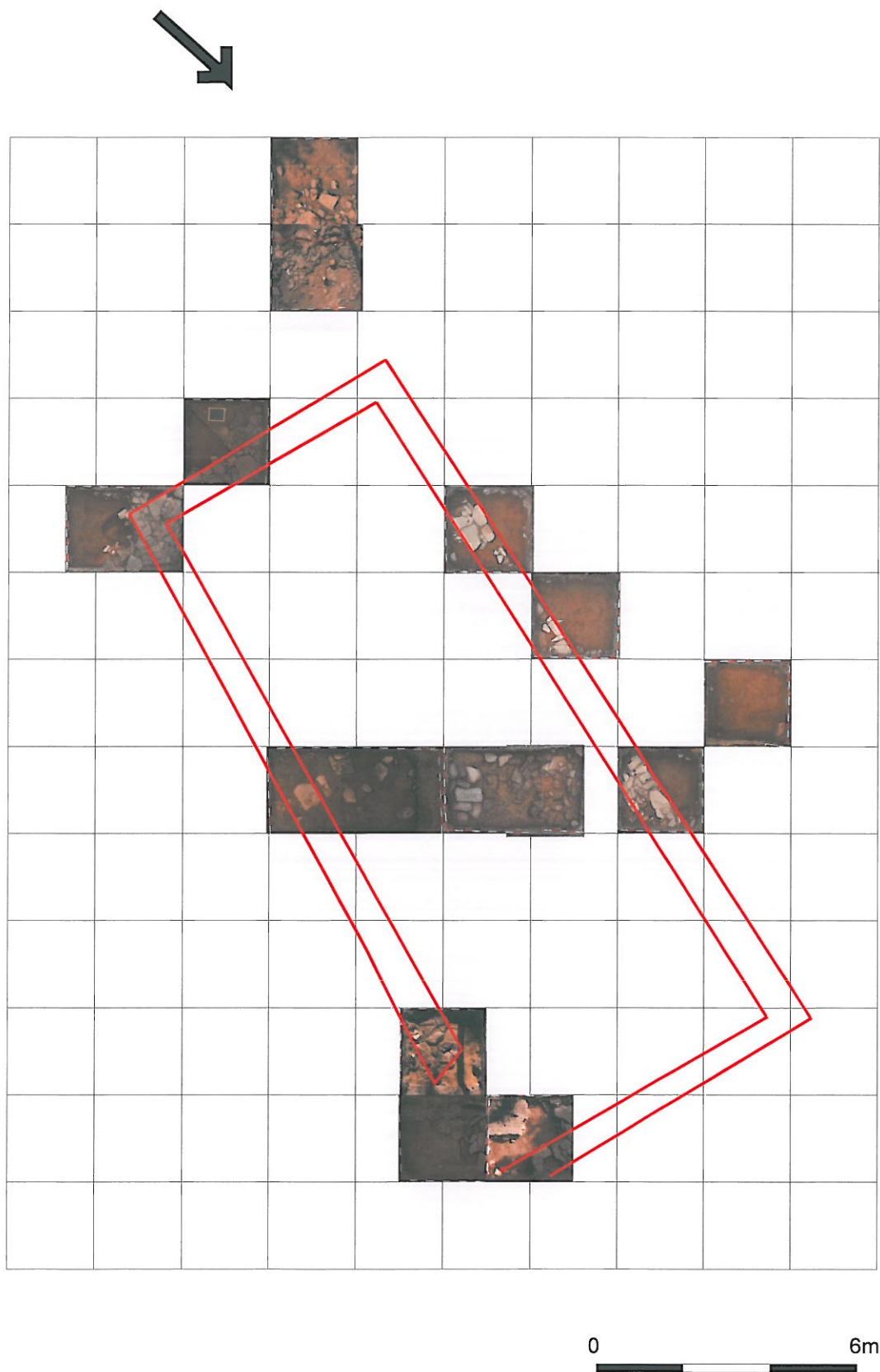
Stanovisko příslušného pracoviště NPÚ k záměru zjišťovací sondáže.

Příloha č. 1:

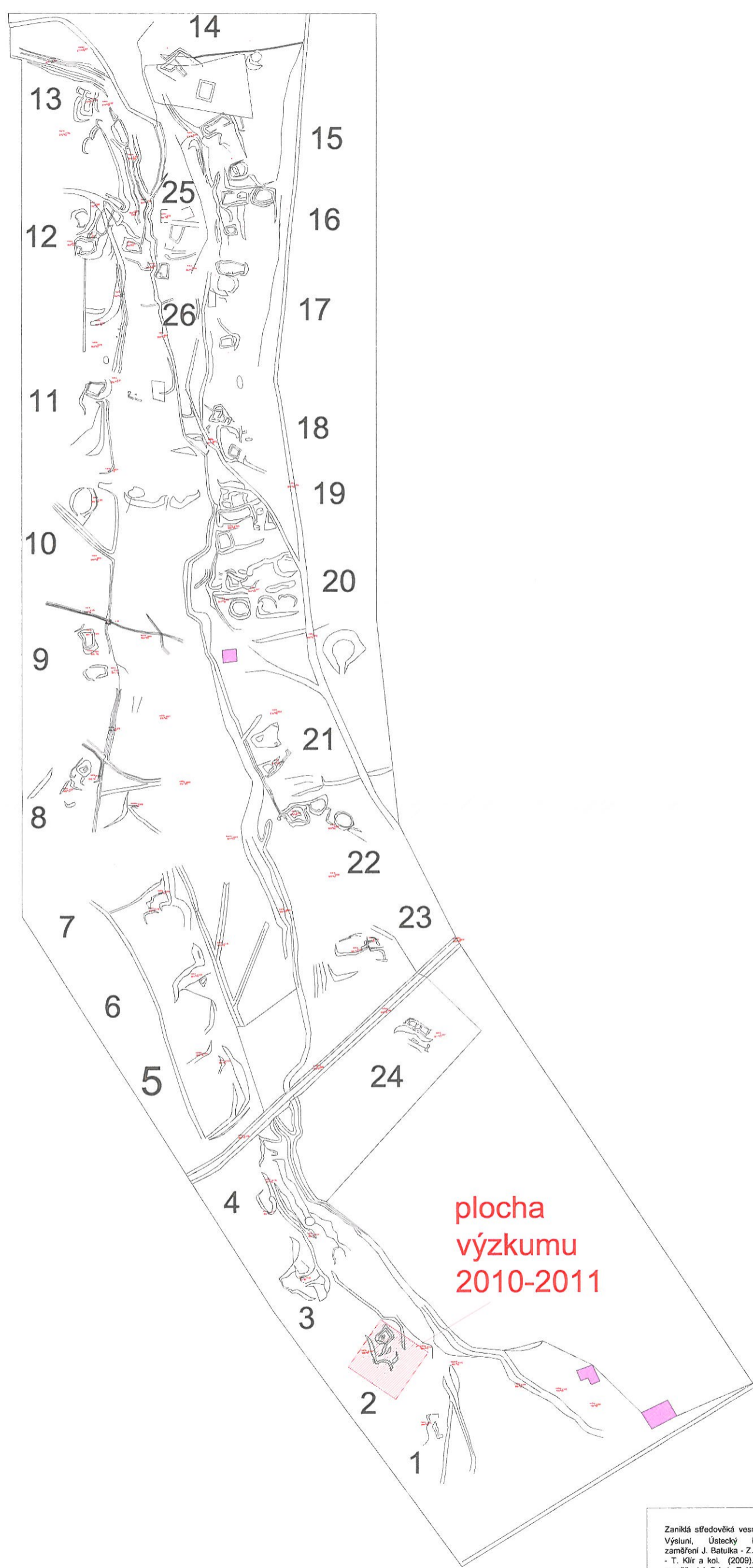
Dohoda o předání získaných movitých archeologických nálezů do regionálně příslušné sbírkotvorné organizace, nebo NM v Praze ve smyslu § 23 zákona č. 20/1987 Sb., v platném znění, pokud žadatelem není přímo příslušná instituce

- na realizaci výzkumu se bude podílet sbírkotvorná organizace - Oblastní muzeum v Chomutově

Zaniklá středověká vesnice Spindelbach, k.ú. Výsluní, okr. Chomutov.
 Plocha archeologických sond v závěru I. etapy výzkumu (2010).
 Červeně vyznačeno doložené nebo předpokládané zdivo obytného domu usedlosti č. 2.
 Rozmístění sond v roce 2011 je limitováno lesním porostem.

**plocha
výzkumu
2010-2011**

Zaniklá středověká vesnice Spindeibach u
Výsluní, Ústecký kraj. Geodetické
zaměření J. Batulka - Z. Dragoun - J. Crkal
- T. Klír a kol. (2009). Lokální a detailní
zaměření J. Crkal - T. Klír a kol. (2009).
Číslo úsečkové pracovní.
0 50 100m